Rok XIV. 15. Czerwca 1894. Nr. 7.

PRZEWODNIK GIMNASTYCZNY

Cena prenumeracyjna:
Miejscowa rocznie
bez przesyłki . . 1 zł. 20 ct.
z przesyłką . . . 1 „ 30 „
Zamiejscowa
z przesyłką . . . 1 „ 50 „
Miejscowa półroczn.
bez przesyłki . . . 65 ct.
z przesyłką . . . . 70 „
Zamiejscowa
z przesyłką. . . . 80 „
Numer pojedynczy bez przesyłki 15 ct.

„SOKOŁ"
ORGAN ZWIĄZKU POLSKICH GIMNAST. TOWARZYSTW SOKOLICH.
WYCHODZI PIERWSZEGO KAŻDEGO MIESIĄCA.

REDAKCYA WE LWOWIE ULICA ZAMOYSKIEGO L. 18; ADMINISTRACYA ULICA ZIMOROWICZA L. 5.
Prenumerować można: w Administracyi, w kancelaryi Tow. „Sokoł" l. 8. ul. Zimorowicza i we wszystkich księgarniach.

Przedpłata roczna z przesyłką pocztową pod opaską:
Do Królestwa polskiego, Litwy, Rosyi 1 rs. 50 kop.
Do W. Ks. Poznańskiego, Prus i Niemiec 3 marki.
Do krajów związku poczt. Europy i Stanów Zjed. Ameryki 5 franków.
Do krajów innych podług taryfy pocztowej z doliczeniem opakowania i t. d.

Nakład 8.000 egzemplarzy.

Pilne korespondencye upraszamy nadsełać najdalej do 20. w miesiącu.

Związkowy sztandar.

Słowa te zdziwią może na tem miejscu, gdzie dziś, w przeddzień II. zlotu, wypadałoby zasłać Wam wszystkim, drodzy Druhowie, serdeczne: **Witajcie!** Ale po namyśle przyznacie, że będzie lepiej, gdy znak ów, który streszcza cały dobytek dotychczasowej naszej pracy; który, chociaż niemy, a przecie tak dla nas wymowny, znaczy jasno drogę naszą na przyszłość, — rozwinięty po raz pierwszy na boisku naszem, powita Was tu w tysięcznych zastępach. Będzie to powitanie najgodniejsze tych, co nie baczni na trudy, łamiąc przeciwności i prostując ścieszki nasze wśród chwastu apatyi, niezrozumienia i wrodzonych przywar narodu, staną pod tym znakiem ze stron dalekich **jedni i niepodzieleni.**

Dla tego chwila wręczenia Związkowi naszemu sztandaru przez Sokół lwowski, jako Macierz polskiego sokolstwa, a z nią i uroczysty pochód na boisko, gdzie to wręczenie nastąpi, urasta do znaczenia **największego faktu w całych dziejach naszego sokolstwa.**

Do Was należy sprawić, ażeby powaga i doniosłość tej chwili stała się i na zewnątrz zrozumiałą dla ogółu i słabe dziś jeszcze i nieupowszechnione zrozumienie znaczenia i zadań Związku wzmogła i umocniła. Będzie to zdobycz wynagradzająca sowicie cały ten trud wielki, jaki dziś podjęliśmy prawie nad nasze siły, będzie to widomy znak graniczny, od którego pocznie się drugi, a silniejszy jeszcze i wydatniejszy od pierwszego okres naszej pracy. Ten uroczysty, a już dobrze zorganizowany marsz tysięcy naszego sokolstwa, jakiego dotąd nie widziano, i w jaki Tomasze nasi nie wierzą; marsz, który nas zawiedzie pod **jeden** znak, będzie zarazem wejściem na szeroką arenę nowej pracy i zdobyciem dla niej zrozumienia i sympatyi ogółu. Anemia woli, stronniczość i chwiejność sądu o nas, niesforność poszczególnych pragnień znikną na widok dzielnej, męskiej postawy naszych zastępów i urośniemy w liczbie i w karności znowu, jak po zlocie pierwszym.

A więc Was czeka ten znak łączący przeszłość z przyszłością, a przy nim otwarte serca i ramiona tej Waszej braci, co nie była dla sprawy naszej macochą. B y w a j c i e !

PORZĄDEK

II-go Zlotu polskiego sokolstwa i II-go zjazdu delegatów Związku polsk. Towarzystw sokolich we Lwowie dnia 29., 30. czerwca i 1. lipca 1894 r.

Uczestnicy przybędą osobnymi pociągami: od Krakowa 28. czerwca wieczór i 29. rano; od Tarnopola i Czerniowiec 29. czerwca rano, oczekiwani przez kwatermistrzów, którzy odbiorą pakunki i wskażą kwatery, gdzie rozdadzą się książeczki rozkazów i wskazówek.

Piątek 29. czerwca.

Przed południem:

O godzinie 8½. Zebranie się delegatów Związku w sali Sokoła, skąd się udadzą na nabożeństwo.

O godzinie 9. Nabożeństwo w kościele katedralnym, na którem spiewać będzie chór Gal. Towarzystwa muzycznego.

O godzinie 10. Powitanie uczestników Zlotu i delegatów w wielkiej sali ratuszowej przez Prezydenta miasta, Dyrekcyę wystawy i Prezesa Związku.

Oddanie legitymacyi delegatów.

O godzinie 10½. Publiczne posiedzenie delegatów Związku w wielkiej sali ratuszowej z następującym

porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu I-go zjazdu z r. 1893.
3. Sprawozdanie Wydziału (rozdane będzie w druku) i komisyi rewizyjnej.
4. Podział na sekcye.
5. Wnioski co do zmiany statutu i regulaminu obrad zjazdu.
6. Wniosek Wydziału w sprawie. wysokości wstępnego i wkładek.
7. Wnioski członków i przydzielenie wszystkich wniosków sekcyom.

(Czas i porządek posiedzeń sekcyjnych oznaczą sekcye same).

Delegaci zechcą pamiętać o pisemnych legitymacyach (§. 18. statutu).

O godzinie 11. Próba ćwiczeń maczugami na boisku. (Wejście na boisko osobnym wchodem od drogi stryjskiej za stryjską rogatką).

Po południu:

O godzinie 3. Próba ćwiczeń na boisku. (Wejście jak wyżej, wstęp bezwarunkowo tylko dla ćwiczących).

O godzinie 6. Pierwsze ćwiczenia na boisku.

Program:

1. Ćwiczenia wolne.
2. „ na przyrządach (ze zmianą).
3. „ laskami.
4. „ gości i gron nauczycielskich.
5. „ maczugami.

(szczegóły podane osobno niżej).

Sobota 30. czerwca.

Przed południem:

O godzinie 11. Drugie pełne posiedzenie delegatów Związku w sali Sokoła z następującym

porządkiem obrad:

1. Zmiana statutu i regulaminu obrad zjazdu, 2. Wybór prezesa, zastępcy, 10 wydziałowych i 4 zastępców i komisyi rewizyjnej, 3. Sprawozdania sekcyj o wnioskach członków, 4. Oznaczenie miejsca przyszłego zjazdu.

Zwiedzanie wystawy i miasta.

(Najważniejsze wskazówki co do wystawy i miasta, zawierać będzie książeczka rozkazów i wskazówek).

Po południu:

O godzinie 4. Wyścigi druhów kolarzy.

Program:

a) Wyścig zachęty: aa) na kołach wysokich.
bb) „ „ niskich.
b) Wyścig gości.
c) „ na tandemach.
d) „ na kołach wysokich.
e) „ o mistrzowstwo.
f) „ starszych kolarzy.
g) „ o mistrzowstwo lwowsk. oddziału kolarzy.
h) „ *Handicap* aa) na kołach wysokich.
bb) „ „ niskich.

(Wieczorem uroczyste przedstawienie w teatrze hr. Skarbka i festyn Weteranów z roku 1863 na Wysokim Zamku).

Niedziela 1. lipca.

Przed południem:

O godzinie 8. Zbór wszystkich drużyn ze sztandarami na placu św. Jura.

O godzinie 9. Pochód na boisko.
(Porządek pochodu osobno poniżej).

O godzinie 11. Uroczystość wręczenia sztandaru związkowi przez Macierz lwowską).
(Program uroczystości rozdany będzie osobno).

Po południu:

O godzinie 4. Próba ćwiczeń na boisku. Wstęp tylko dla ćwiczących.

O godzinie 6. Ćwiczenia na boisku.

Program:

1. Ćwiczenia wolne.
2. „ na przyrządach.
3. Zawody: w biegu, w skoku, w wspieraniu i rzucaniu ciężarów.
4. Ćwiczenia laskami.
5. Gry, (foot-ball).
6. Ćwiczenia maczugami.

(Szczegóły podane osobno niżej).

O godzinie 8. Pożegnalny wieczór i koncert w hali muzycznej na wystawie.
(Program będzie rozdany osobno).

Regulamin pochodowy

dla związkowych gimnastycznych towarz. sokolich.

§. 1. *Odróżnia się pochody:*
I. *a)* zwykłe, *b)* uroczyste;
II. *a)* gniazd, *b)* Związku.

§. 2. *Zasady pochodów zwykłych:*

a) uszykowanie czwórkowe, regulaminem „rozkazów do ćwiczeń rzędowych“ przepisane;

b) wykluczenie wszelkich odszczególnień regulaminem odznak nieuwzględnionych;

c) wykluczenie ułomnych i kobiet;
d) przy zlotach związkowych odrębność gniazd;
e) sztandar — jeżeli prezes zarządzi.

§. 3. *Pochody uroczyste są zasadą przy występach publicznych.*

O zastosowaniu ich orzekają odnośne wydziały.

§. 4. *Zasady ogólne pochodów uroczystych:*

a) uszykowanie kolumn plutonowe, wyjątkowo czwórkowe;
b) sztandar rozwinięty (w czasie opadów w futerale);
c) wykluczenie ułomnych i kobiet.

§. 5. *Sztandar występuje, jeżeli w pochodzie bierze udział najmniej 24 druhów.*

§. 6. *Porządek zwykłego pochodu gniazda:*

Muzyka w kolumnie szóstkowej.
} 10 kroków.
⊙ ◉ ○ Prezes, naczelnik i przyboczny (naczelnik po lewej, przyboczny po prawej stronie prezesa).
} 6 kroków.
△ Drużynowy.
} 4 kroki.
□ □ ⚑ □
□ □ □ □
□ □ □ □
□ □ □ □ Sztandar (na 2-giem miejscu prawego skrzydła pierwszej czwórki) i członkowie Wydziału.
○ ○ ○ ○ Druhowie czwórkami.
} 6 kroków.
△ Drużynowy.
} 4 kroki.
○ ○ ○ ○ Druhowie czwórkami i t. d.

Jeżeli jest tylko jedna drużyna, drużynowy odpada.

§. 7. *Porządek uroczystego pochodu gniazda:*

Muzyka w kolumnie szóstkowej.
} 10 kroków.
⊙ ◉ ○ Prezes, naczelnik i przyboczny (naczelnik po lewej, przyboczny po prawej stronie prezesa).
} 6 kroków,
△ Drużynowy.
} 4 kroki.
□ □ □ □ ⚑ □
□ □ □ □ □ □ Sztandar (na 2-giem miejscu prawego skrzydła pierwszego rzędu, członkowie Wydziału i plutonowy.
} 3 kroki.
Dalsze trzy plutony, I. drużyny.
} 6 kroków.
△ Drużynowy.
} 4 kroki.
II. drużyna i t. d.

Konnica w uszykowaniu wskazanem okolicznościami otwiera i zamyka pochód.

Jeżeli jest tylko jedna drużyna, drużynowy odpada.

§. 8. *Porządek uroczystego pochodu Związku:*

Muzyka.
} 10 kroków.
⊙ ◉ ○ Prezes Związku, naczelnik związkowy i przyboczny (naczelnik po lewej, przyboczny po prawej stronie prezesa),
□ □ □ □ ⚑ □
□ □ □ □ □ □
□ □ □ □ □ □ Wydział Związku w plutonie dwu- lub trzyrzędowym.

P r e z e s i gniazd, którzy są zarazem wydziałowymi Związku, zajmują w pochodzie miejsce przy sztandarze Związku.
} 6 kroków.
Gniazda uszykowane jak w §. 7.
Porządek pochodu gniazd oznacza naczelnik związkowy.
Konnica jak w §. 7.

Regulamin odznak służbowych
dla związkowych gimnast. tow. sokolich.

§. 1. Odznaki służbowe są dwojakie:

a) u uroczystych strojów sokolich,
b) u strojów sokolich ćwiczebnych.

§. 2. Obowiązek używania i noszenia odznak służbowych mają:

I. Przy występach gniazd:

a) w strojach uroczystych:

1. prezes towarzystwa zawsze, a
2. naczelnik,
3. hufcowi,
4. drużynowi,
5. plutonowi,
6. przyboczni i
7. chorąży — o ile pełnią służbę;

b) w strojach ćwiczebnych:

1. naczelnik,
2. hufcowy,
3. drużynowy i
4. druhowie prowadzący zastępy.

II. Przy występach związkowych:

a) w strojach uroczystych:

1. prezes Związku i
2. prezesowie gniazd zawsze, a
3. naczelnik związkowy,
4. naczelnicy gniazd,
5. hufcowi,
6. drużynowi,
7. plutonowi,
8. przyboczni i
9. chorążowie — o ile pełnią służbę;

b) w strojach ćwiczebnych:

1. naczelnicy gniazd i
2. druhowie prowadzący zastępy.

Naczelnik związkowy i przyboczni pełnią podczas ćwiczeń służbę *w stroju uroczystym.*

§. 3. Odznaki służbowe są następujące:

I. W uroczystych strojach sokolich noszą na lewem ramieniu:

a) prezes Związku przepaskę amarantowo-białą 10 *cm.* szeroką;

b) prezesowie gniazd przepaskę amarantową 10 *cm.* szeroką;

c) *naczelnik związkowy* przepaskę niebiesko-białą 10 *cm.* szeroką i trąbkę 14 *cm.* długą, jednogłosową, przewieszoną na sznurku barwy sznurów czamary przez lewe ramię pod czamarą; strój trąbki wyższy niż na *c*;

d) *naczelnicy gniazd* przepaskę niebieską 10 *cm.* szeroką i trąbkę 14 *cm.* długą, jednogłosową, przewieszoną na sznurku barwy sznurów czamary przez lewe ramię pod czamarą; strój trąbki na *c*;

e) *hufcowi* przepaskę białą 10 *cm.* szeroką;

f) *drużynowi* przepaskę fioletową 10 *cm.* szeroką;

g) *plutonowi* przepaskę zieloną 10 *cm.* szeroką;

h) *przyboczni*:

1. *związkowy* szarfę na biodrach niebiesko-białą 8 *cm.* szeroką, z fontaziem 10 *cm.* długim na lewym boku;
2. *gniazd*, szarfę na biodrach niebieską 8 *cm.* szeroką, z fontaziem 10 *cm.* długim na lewym boku;

i) *chorążowie* szarfę amarantową 15 *cm.* szeroką, przewieszoną przez lewe ramię.

II. W strojach ćwiczebnych mają na biodrach:

a) *naczelnicy gniazd* szarfę niebieską zakończoną kokardą po lewej stronie;

b) *hufcowi* szarfę białą zakończoną jak wyżej;

c) *drużynowi* szarfę fioletową zakończoną jak wyżej;

d) *prowadzący zastępy* szarfę zieloną zakończoną jak wyżej.

§. 4. Wszystkie powyższe odznaki — prócz szarfy dla chorążych — mają być wełniane.

§. 5. Zastępcom (wybranym lub dla poszczególnego wypadku wyznaczonym) służą te same odznaki, jednakże tylko wtedy, gdy pełnią służbę w zastępstwie.

§. 6. Przy występach w stroju uroczystym, w których biorą udział druhowie z więcej, niż jednego gniazda, winni używać wszyscy bez wyjątku odznaki miejscowej, tj. biało-amarantowej wstążeczki jedwabnej 10 *cm.* długiej z wybitą na niej nazwą siedziby towarzystwa.

Przepisy o pozdrawianiu
dla związkowych gimnastycznych towarzystw sokolich.

§. 1. Wszyscy członkowie towarzystw sokolich w stroju uroczystym i ćwiczebnym, przemawiając do siebie używają wyrazu „druh“.

§. 2. W stroju uroczystym oddaje się ukłon przez przyłożenie ręki do czapki, w ćwiczebnym postawą zasadną.

§. 3. Druh pozdrawia oddział ukłonem, na który odpowiada tylko dowódzca oddziału.

§. 4. Oddziały pozdrawiają się zwrotem głowy na rozkaz i ukłonem dowódzców; oddział bez sztandaru pozdrawia pierwszy.

§. 5. Oddział wita pierwszy prezesów i naczelnika związkowego zwrotem głowy na rozkaz i ukłonem dowódzcy.

§. 6. W pochodach i w szyku pozdrawiać bez rozkazu nie wolno.

Przepisy zachowania się uczestników
II. Zlotu polskiego sokolstwa.

Ogólne.

Zachowanie się na boisku i w pochodzie.

Na miejsce zboru i do szatni mają wstęp tylko ćwiczący.

W stroju ćwiczebnym wolno być jedynie w szatniach, na miejscu zboru i na boisku podczas ćwiczeń.

Chodzenie między publicznością, używanie trunków w restauracyach od stron boiska, lub na boisku w stroju ćwiczebnym bezwarunkowo wzbronione.

Krzyki, nawoływania, bezpotrzebne bieganie po boisku, wzbronione.

Palenie tytoniu i cygar w szatniach i w obrębie boiska bezwarunkowo wzbronione.

Wszyscy druhowie w strojach mają mieć na czamarze na lewej piersi odznakę miejscową, na której jest nazwa siedziby Towarzystwa, nieumundurowani zaś na lewej piersi agrafę sokolą i odznakę miejscową.

Każdy jest obowiązany bezwarunkowo pełnić rozkazy Prezesa i Naczelnika.

Rozkazy mogą być wydawane przez nich bezpośrednio, lub pośrednio przez druhów zamianowanych w tym celu.

Każdy winien stawić się punktualnie na miejsce zboru i zająć miejsce oznaczone przez Naczelnika.

Miejsca w szyku samowolnie zmieniać nie wolno, jak również nie wolno ze szeregu występować.

Każdy winien starać się o należyte równanie w rzędzie, (które zależy na tem, by patrząc na piersi obok stojącego widział wierzch piersi trzeciego); również winien starać się o krycie i należyty rozstęp w szeregu.

W szeregach nie wolno bezwarunkowo palić tytoniu, głośno rozmawiać, gestykulować, zaczepiać przechodniów, zaś w uroczystym pochodzie pozdrawiać.

Podczas pochodu należy starać się o równość i jednolitość kroku, który stosuje się wedle idących na czele. (Na rozkaz po—chód występuje się lewą nogą. Wszelkie obroty na miejscu wykonują się na lewej nodze). Każdy winien trzymać się prosto, głowę w górę wznieść (nie przesadnie), ramiona zwisłe lekko wahają.

Pozdrowienie w szyku: na rozkaz „baczność“ „oczy w lewo“ lub „w prawo“ wzrok kieruje się w tę stronę, przyczem Prezes i Naczelnik oddają ukłon przez przyłożenie ręki do czapki.

Nie w szeregu, ukłon powyższy.

W stroju sokolim, ściśle zastosowanym do regulaminu, nie wolno używać lasek, parasoli, kaloszy.—Prócz odznaki miejscowej nie wolno używać żadnych innych (wyjątek — odznaki służbowe); łańcuszki od zegarków należy ukryć.

Ułomni nie mogą brać udziału w pochodach.

Szczegółowe.

I. Ćwiczenia publiczne.

Ogólna próba ćwiczeń.

Oprócz prób miejscowych, odbędzie się ogólna próba wszystkich ćwiczących na boisku we Lwowie a to: dnia 29. czerwca, o godz. 11. rano dla ćwiczeń maczugami, zaś o 3. popołud. i dnia 1. lipca o 4. popoł. dla innych ćwiczeń.

Wszyscy biorący udział w ćwiczeniach staną ściśle w oznaczonym czasie w szatniach boiska.

Wstęp na boisko z drogi stryjskiej poza rogatką stryjską tylko dla ćwiczących.

Ze względu, że próby ogólne są decydujące o powodzeniu, nie wolno żadnemu z ćwiczących od nich się uchylić.

Kto na próbie nie będzie, nie może brać udziału w ćwiczeniach.

Ci, którzy brali udział w próbie, obowiązani są pod rygorem naruszenia karności sokolej, wziąć udział w ćwiczeniach. W razie zaś niemożności, należy w czas zawiadomić swego Naczelnika.

Ćwiczący powinni się zaopatrzyć w strój ćwiczebny (szare trykoty, koszulka z rękawkami, meszty czarne,

czapka sokola), który ma być schowany w tłumoczku opatrzonym z wierzchu siedzibą Tow. i imieniem i nazwiskiem właściciela.

Gospodarze Towarzystw zarządzą, żeby tłumoczki te były przechowane razem we wielkich workach oznaczonych siedzibą Towarzystw.

Zegarki, kosztowności i pieniądze oddać znajomemu a niećwiczącemu druhowi do przechowania.

Zbór i szatnie.

Na miejscu zboru ustawią naczelnicy odnośnych Towarzystw druhów swego gniazda w dwuszeregi w ten sposób, by na przedzie stanęli nauczyciele ze swymi zastępami (biorącymi udział w ćwiczeniach na przyrządach), za nimi zaś plutonowi z druhami mającymi wziąć udział tylko w ćwiczeniach wolnych, poczem poprowadzą naczelnicy swe oddziały na miejsca przeznaczone dla nich w szatniach.

Szatnie będą oznaczone napisami siedzib według okręgów ćwiczebnych. Zastępy zajmą przeznaczone dla nich miejsca i złożą ćwiczebne ubrania, poczem zrzucą zwierzchnie ubranie (próba odbędzie się w zwykłem ubraniu) i na dany trzykrotny znak trąbką wyszedłszy ze szatni ustawią się w dwuszereg. Naczelnicy poprowadzą swe oddziały na miejsce zboru, gdzie oddziały staną we czwórki. Przyboczni związkowi odbiorą od naczelników raport o liczbie:

a) czwórek i zastępów do ćw. na przyrządach.

b) czwórek do ćwiczeń wolnych.

Naczelnicy otrzymają w tym celu formularze, które mają na miejscu wypełnić i wręczyć przybocznym związk.

Na rozkaz hufcowych ustawiają się hufce (sześć) czwórkowe, każdy złożony z dwóch drużyn pod komendą drużynowych (przednia część hufca z ćwiczących na przyrządach, tylna część z uczestników w ćwiczeniach wolnych).

Wejście na boisko.

Na znak trąbką hufce łączą się (po dwa razem) w kolumnę ósemkową i na rozkaz „W po—chód!“ wkraczają bramą na boisko, dążą środkiem boiska aż do tylnej jego granicy (do wspinalni).

Tu na rozkaz hufcowych dzielą się ósemki znowu na pojedyncze hufce czwórkowe w ten sposób, że pierwszy hufiec zajdzie na lewo i ustawi się czołem do głównej trybuny po prawej stronie boiska, drugi na prawo i stanie po lewej stronie boiska; trzeci zajdzie na lewo i stanie po lewej stronie pierwszego, czwarty na prawo i stanie po prawej stronie drugiego; piąty zajdzie na lewo i stanie po lewej ręce trzeciego, szósty zaś na prawo i stanie po prawej ręce czwartego. Miejsca gdzie hufce zatrzymać się mają oznaczone będą chorągiewkami umieszczonemi z boku. Hufcowi w miejscu tem dadzą rozkaz — Stanąć! — stój!

Rozstęp, równanie, krycie.

Hufce ustawione w ten sposób na tylnej części boiska będą wyczekiwać rozkazu naczelnika związkowego stojącego na podwyższeniu przed główną trybuną.

Naczelnik wydaje rozkazy: sygnał trąbką, co oznacza „baczność“; potem odpowiedni rozkaz a przy ostatniem słowie znak dwiema chorągiewkami na który druhowie wykonują rozkaz.

P i e r w s z y r o z k a z b ę d z i e: „Do przodu rozstęp „w po—chód!“ (przyczem chorągiewki naczelnika trzymane w pionie opuszczą się szybko wprzód). Na ten rozkaz ruszą kolumny wprzód, by uzyskać rozstęp. Rozstęp do przodu uzyska się w ten sposób, że każda czwórka postępuje tak długo wprzód, dopóki nie dojdzie do miejsca swego przeznaczenia oznaczonego tabliczką i numerem. Pierwsza więc czwórka musi przejść całe boisko, by dojść do numeru 1, podczas gdy ostatnia nie rusza się wcale z miejsca, gdyż już od razu będzie ustawiona przy 45 numerze. Gdy czwórki dojdą do swych tablic, staną b e z r o z k a z u.

N a s t ę p n y r o z k a z b ę d z i e: „Do środka rozstęp, cwałem — w c w a ł!“ (przyczem chorągiewki naczelnika z położenia w bok podniosą się w pion do środka). Rozstęp do środka wykonuje się cwałem tak: prawoskrzydłowi hufca I-go, III-go i V-go, tudzież lewoskrzydłowi hufca II-go, IV-go i VI-go nie ruszają się z miejsca, tylko podnoszą ręce w bok — inne szeregi hufców stojących po stronie prawej podnoszą ręce w bok i rozstępują się do środka boiska w lewo, zaś szeregi hufców po stronie lewej rozstępują się do strony prawej. Ręce trzymają wszyscy tak długo wyprężone w bok, dopóki nie usłyszą rozkazu: „R a m i o n a s k u r c z!“ (Przestrzega się druhów, by przez zapomnienie nie opuszczali rąk w dół).

Ćwiczenia wolne

Po dokonanym rozstępie wszyscy stoją w postawie zasadnej; wzrok skierowany na okaziciela. Na sygnał trąbki naczelnika, gra muzyka przygrywkę i cztery takty marsza ćwiczebnego, podczas których ćwiczą tylko okaziciele. Następuje znowu sygnał trąbką, muzyka powtarza przygrywkę i gra cały marsz, przy którym ćwiczą już wszyscy. Tak dla wszystkich pięciu obrazów.

Po skończeniu ćwiczeń, naczelnik daje rozkaz „r a m i o n a o p u ś ć“. Na rozkaz „n a z e w n ą t r z s i ę ł ą c z“ (przyczem chorągiewki nacz. z pionu opuszczą się w bok) wszyscy tak, jak wykonali rozstęp, łączą się napowrót w kolumny czwórkowe. „W s t e c z z w r o t“ (chorągiewka prawej ręki z pionu opada w dół do przodu) wykonują wszyscy pół obrotu w lewo (pamiętać, że t y l k o w l e w o). Na rozkaz „R a m i o n a w p r z ó d — d o p r z o d u s i ę ł ą c z“ wznoszą wszyscy ramiona wprzód i prócz pierwszej czwórki postępują tak długo do przodu, dopóki końcami wyprężonych ramion nie dotkną poprzednika.

Ręce opuszcza się dopiero na rozkaz „R a m i o n a o p u ś ć“,

Na sygnał i rozkaz „W s t e c z z w r o t!“ zwrócą się wszyscy twarzą ku głównej trybunie.

Ćwiczenia zastępów na przyrządach.

a) Ustawienie zastępów.

Na sygnał i rozkaz „Z a s t ę p y u s t a w! występują prowadzący zastępy, a to z trzech lewych kolumn na prawą stronę swojej kolumny, zaś z trzech kolumn prawych na lewą stronę, obok nich stają w rzędzie wszyscy ćwiczący w ich zastępach.

Na sygnał i rozkaz „Z a s t ę p a m i d o p r z y r z ą d ó w w p o — c h ó d!“ muzyka gra pochód, prowadzący nakazują zmianę w szereg i sami na czele prowadzą zastępy do wyznaczonych przyrządów.

Rozmieszczenie przyrządów wskazanem będzie za pomocą tablic.

Równocześnie drużynowi wyprowadzą z boiska resztę niećwiczących na przyrządach, a pozostałych w kolumnach.

b) Zastępy na przyrządach.

Nauczyciele ustawiają ćwiczących w rzędy i przygotowują przyrząd, poczem stają obok swego zastępu i oczekują sygnału do rozpoczęcia ćwiczeń.

P r z e d s y g n a ł e m ć w i c z y ć n i e w o l n o.

Na sygnał, muzyka zacznie grać, a zastępy rozpoczną ćwiczenia.

Ćwicząc każdy zastęp stoi w rzędzie, a występuje tylko ten, na kogo przypada kolej.

Ćwiczenia trwają 15 minut; muzyka na znak naczelnika (chorągiewką) przestaje grać, a naczelnik daje pierwszy sygnał trąbką, by kończyć ćwiczenia.

Na powtórny sygnał b e z w a r u n k o w o każdy zastęp przestaje ćwiczyć i staje w szereg z nauczycielem na czele.

c) Zmiana zastępów.

Na sygnał i rozkaz „Do zmiany w po—chód!“ (muzyka gra pochód) nauczyciele prowadzą zastępy do zmiany, ustawiają je, przygotowują przyrządy i t. d. jak wyżej.

d) Odejście z boiska.

Na znak trąbki i rozkaz „W po—chód! nauczyciele schodzą z boiska z zastępami w kierunku środkowej osi boiska.

Ćwiczenia laskami.

Uszykowanie się w hufce, wejście na boisko, ustawienie i rozstęp do przodu, odbywają się tak samo jak do ćwiczeń wolnych. — Na rozkaz: Do środka rozstęp cwałem—w cwał“ ramiona podnoszą się w bok, laska zaś pozostaje w prawej dłoni i leży wzdłuż prawego ramienia drugim końcem dotykając karku.

Ramiona opuszcza się dopiero na rozkaz „Ramiona opuść!“

„Laska przed siebie—w dół!“ Na ten rozkaz opuszcza się szybko laskę przed siebie i ujmuje się drugi koniec lewą dłonią. Ćwiczenia odbywają się z przygrywkami i taktami dla okazicieli jak przy ćwiczeniach wolnych.

Po skończonych ćwiczeniach na rozkaz: „Laski do prawego ramienia — wraz!“ wracają laski do pierwotnego położenia.

Po złączeniu się napowrót w hufce czwórkowe (przy łączeniu się do przodu, nie podnosi się ramion wprzód, lecz okiem mierzy się odległość między czwórkami) i ustawieniu na tylnej części boiska, zamiast rozkazu: „Wstecz zwrot“ padnie rozkaz: „W ósemki do środka zachodzić – w po—chód!“ Hufce kolejno po dwa zachodzą do środka i łączą się w ósemki, które przez środek boiska wracają na plac zborny.

Hufiec piąty łączy się więc ze szóstym, trzeci z czwartym, a pierwszy z drugim. Ósemka pierwsza podczas powrotu musi postępować krótkim krokiem, podczas gdy inne łączą się pełnym.

Hufcowi dopilnują, by pojedyncze hufce zachodzenie i łączenie wczas rozpoczęły.

Ćwiczenia gości i gron nauczycielskich.

Ustawienie się w zastępy, wejście na boisko czwórkami, rozejście do przyrządów, ćwiczenia, zmiany i hasła zupełnie tak samo, jak wyżej wskazano.

Ćwiczenia maczugami.

Kolumna piątkowa przechodzi środkiem boiska do tylnej mety. Tu rozdziela się w ten sposób, że jedna piątka zachodzi na lewo, a druga na prawo i t. d. i dochodzą do oznaczonej wysokości boiska.

Na dany rozkaz postępują wprzód i uzyskują odrazu rozstęp do przodu.

Rozstęp boczny uzyskuje się nie cwałem, lecz zapomocą poskoku od środka.

Na rozkaz „Od środka rozstęp skokiem — raz“! wszyscy skrajni odskakują na krok w bok (lewi skrajni w lewo, prawi w prawo — maczugi na barkach) „Dwa“! środkowi i przyśrodkowi stoją a odskakują jeszcze raz skrajni.

Dopiero na „Trzy“ i na „Cztery“ odskakują wszyscy prócz środkowych, którzy stoją na miejscu.

Muzyka gra „Na falach Dunaju“, wszyscy ćwiczą.

Po ćwiczeniach łączą się piątki poskokiem do środka, odmiennie, i tak:

Na rozkaz „Do środka się łącz skokiem — raz“ — skaczą wszyscy, na „Dwa“ znowu wszyscy, na „Trzy“ tylko skrajni, na „Cztery“ znowu skrajni.

Następuje „Wstecz zwrot“, łączenie się do przodu, zachodzenie, odpadanie w kolumnę piątkową i zejście z boiska.

Wyścigi kolarzy

odbędą się podług osobnego programu. Druhowie w strojach, o ile nie mają miejsc (kupionych) na trybunach, zajmą wolne przestrzenie poza boiskiem i torem.

Boisko i tor muszą być bezwarunkowo wolne.

Pochód uroczysty i wręczenie związkowego sztandaru.

Zbór.

Plac św. Jura; niedziela (1. lipca) o godz. 8. rano (ściśle). Druhowie przybędą wprost z kwater pochodem zwykłym, czwórkami (wedle regulaminu pochodowego); lwowscy z gmachu Sokoła; lwowski oddział konny z ujeżdżalni (ul. Szeptyckiego).

Na placu św. Jura zajmą wszyscy miejsce oznaczone tablicami.

Naczelnicy ustawiwszy swoje gniazda w dwurzędy, podzielą na plutony (jeden pluton z 12 w dwu rzędach), wyznaczą plutonowych, poczem otrzymawszy karty raportowe po wpisaniu dat oddadzą je przybocznemu związkowemu.

Cały pochód będzie się dzielił na cztery hufce, każdy poprzedzony muzyką.

Hufcowi na czele:

I. Kazimierz Haczewski, zast. Wład. Mianowski,
II. Teofil Tyszecki, „ Sz. Ruciński,
III. Edmund Cenar, „ St. Szytyliński,
IV. Władysław Janikowski, „ R. Kwiatkowski.

Hufce składają okręgi i tak:

I. Hufiec.

1. Stryj z gniazdami: 1. Sambor, 2. Drohobycz, 3. Stare miasto.
2. Nowy-Sącz „ 1. Gorlice, 2. Stary-Sącz, 3. Limanowa, 4. Nowy-Targ.
3. Wadowice „ 1. Cieszyn, 2. Żywiec, 3. Myślenice, 4. Jaworzno.
4. Rzeszów „ 1. Jasło, 2. Łańcut, 3. Krosno, 4. Przeworsk, 5. Tyczyn.
5. Tarnopol „ 1. Założce, 2. Brzeżany, 3. Trembowla, 4. Zbaraż.
6. Kołomyja „ 1. Czerniowce, 2. Zaleszczyki, 3. Śniatyn, 4. Kossów.

II. Hufiec.

1. Kraków z gniazdami: 1. Bochnia, 2. Podgórze, 3. Wieliczka, 4. Oświęcim.
2. Przemyśl „ 1. Jarosław, 2 Sanok, 3. Radymno, 4. Brzozów.

III. Hufiec.

1. Tarnów z gniazdami: 1. Dąbrowa, 2. Słotwina, 3. Wojnicz, 4. Tarnobrzeg.
2. Stanisławów „ 1. Kałusz, 2. Czortków, 3. Nadwórna, 4. Delatyn, 5. Bolechów, 6. Dolina.
3. Lwowskie Koło gimn. spiew. z gniazdami: 1. Jaworów, 2. Sokal, 3. Brody, 4. Złoczów, 5. Żółkiew, 6. Rohatyn, 7. Gródek, 8 Kamionka Strumiłowa.

IV. Hufiec.

1. Lwów.

Porządek pochodu.

a) Oddział konny,
b) Muzyka (Harmonia lwowska),
c) Związek wielkopolski w uszykowaniu plutonowem,
d) Wydział Związku pols Sokołów w Austryi,
e) Hufiec I
f) Muzyka (Harmonia krakowska),
g) Hufiec II.
h) Muzyka (Harmonia stryjska),
i) Hufiec III.

k) Muzyka (lwowska),
l) Hufiec IV.
m) Oddział konny.

Gniazda staną w swoim okręgu w porządku starszeństwa.

Kierunek pochodu.

Ulicami: Mickiewicza, Marszałkowską, Trzeciego Maja, Karola Ludwika, Placem Maryackim, Akademicką, Św. Mikołaja, Zyblikiewicza i Stryjską.

Wejście na boisko i porządek tamże.

Wszedłszy bramą pomiędzy głównemi trybunami, zboczy pochód w prawo, a obszedłszy boisko obwodem dokoła (przyczem Wydział Związku (na Austryę) odpadnie i zajmie miejsca na podwyższeniu), ustawią się kolumny hufcowe obok siebie w rozstępach 10 kroków.

Na sygnał trąbką, Prezesowie gniazd ze sztandarami i przybocznymi staną półkolem na podwyższeniu obok Wydziału Związku.

Nastąpi uroczystość wręczenia sztandaru związkowego przez Macierz lwowską.

Po uroczystości sztandary gniazd, ich prezesowie i przyboczni wracają na swoje miejsca, hufce defilują przed sztandarem Związku, poczem cały pochód wyrusza do powrotu placem wystawy (porządek jak wyżej).

Rozejście się.

Za placem wystawy każde gniazdo w czwórkach wraca najbliższą drogą do swojej kwatery, lwowscy do „Sokoła“.

II. Ćwiczenia.

Uwaga ogólna.

Naczelnicy wypełnią raporty ćwiczebne i oddadzą przybocznemu związkowemu.

Ćwiczenia wolne.

Zbór i wykonanie jak ćwiczeń pierwszych.

Ćwiczenia na przyrządach.

Odbędą się tylko na jednym przyrządzie, poczem zastępy zejdą z boiska.

Zawody.

Zawodnicy wejdą na boisko pod komendą swoich naczelników. Wszyscy zawodnicy będą podzieleni na 6 grup, a to:

I. skok w wyż — wspieranie ciężarów.
II. „ „ — rzucanie „
III. „ w dal — wspieranie „
IV. „ „ — rzucanie „
V. bieg — wspieranie ciężarów.
VI. „ — rzucanie „

Sędziowie.

Dla każdej grupy będą wyznaczeni trzej sędziowie, przez związkowe grono nauczycielskie. Sędziowie wypełnią swoje karty datami i obliczeniem.

Bieg ocenia się: meta 300 *m.* minimum 120 sekund, o każde 2 sekundy mniej jeden punkt.

Ćwiczenia laskami.

Zbór, uszykowanie i wykonanie jak dnia 29. czerwca.

Gra w piłkę nożną (foot-ball).

Cel: przebić piłkę nogą przez bramę partyi przeciwnej.

Ćwiczenia maczugami.

Zbór, uszykowanie i wykonanie jak dnia 29. czerwca.

Ułatwienia.

Celem zapewnienia dla Druhów i ich rodzin z prowincyi dostatecznej ilości biletów na trybuny podczas uroczystości sokolich II. zlotu (ćwiczeń dnia 29. czerwca i 1. lipca popoł., wyścigów kolarzy dnia 30. czerwca popoł. i uroczystości wręczenia sztandaru związkowego dnia 1. lipca o godz. 11. rano), na które już dziś bardzo liczne miejscowe wpływają zamówienia, upraszamy o bezzwłoczne doniesienie, (adres: Wydziału Związku sokolego, gmach Sokoła we Lwowie) ile takich biletów mamy zamówić. Ceny są następujące: Na ćwiczenia dnia 30. czerwca i 1. lipca: loże po 12 zł., siedzenia po 2 zl., 1 zł. 50 ct. i 1 zł. w. a.; na wyścigi kolarzy: loże po 6 zł., siedzenia po 1 zł., 75 ct. i po 50 ct. a. w.; na uroczystość wręczenia sztandaru wydają się bilety bezpłatnie za zgłoszeniem. Inne zamówienia mogą być uwzględnione tylko w razie równoczesnego nadesłania gotówki. Druhowie w strojach mają na wystawę i na miejsca stojące boiska (z wyjątkiem prób) wstęp wolny. Również prosimy o podanie ilości, w jakiej mamy zamówić bilety do panoramy „Racławickiej“ po cenie zniżonej 25 ct. od osoby i o nadesłanie odpowiedniej gotówki, gdyż bilety takie tylko za wcześniejszem zamówieniem mogą być wydane. Zwiedzanie panoramy za tymi biletami odbywa się grupami. Bilety blokowe (po cenach zniżonych 30 i 40 ct.) otrzymać będzie można na kwaterach, w Redakcyi Kuryera Lwowskiego i w Ajencyi dzienników Plohna.

O osobne pociągi z Krakowa, Tarnopola i Czerniowiec poczyniono starania; wynik poda się w porę.

Wydział Związku.

Sprawy towarzystw gimnastycznych polskich.

Związek. W dniu 10. czerwca b. r. odbyło się VII. posiedzenie Wydziału Związku. Obecni: przewodniczący d. Dzięďzielewicz i dd. Durski, Fiszer, Padewski, Ślosarski, Tarnawski, Wallek. Usprawiedliwili nieobecność dd.: Krobicki, Latour, Romanowicz, Zaleski. Początek o godzinie 10. rano. Protokół poprzedniego posiedzenia przyjęto bez zmiany. D. Dzięďzielewicz zawiadamia o postępie robót około sztandaru związkowego, który podczas zlotu będzie wręczony Związkowi na boisku przez Wydział Sokoła lwowskiego i na razie będzie miał tylko jedno lico. — Sprawozdanie skarbnika z ruchu kasowego w czasie od 1. stycznia do 31. maja 1894: przychody *a)* funduszu zapasowego — saldo z r. 1893 i wpisowe 12 towarzystw 144 zł. 41 ct., *b)* funduszu im. Krówczyńskiego — saldo z roku 1893 — 62 zł. 53 ct.; *c)* funduszu obrotowego — saldo z roku 1893, wkładki członków, prenumerata Przewodn. gimn., inseraty, wydawnictwa i odsetki 1800 zł. 37 ct. = 2007 zł. 31 ct.; rozchody: *a)* funduszu zapasowego — lokacya 144 zł. 41 ct., *b)* funduszu im. Krówczyńskiego — lokacya 62 zł. 53 ct., *c)* funduszu obrot. — redakcya, druki i admin. Przewodn. gimn., związk. grono nauczycielskie, kancelarya, zakupno sprzętów, usługa, wydatki nadzwyczajne, saldo (449 zł. 57 ct.) 1800 zł. 37 ct. = 2007 zł. 31 ct. Sprawozdanie to przyjęto do wiadomości polecając wezwać dd. Hibla, Kahanego i Małaczyńskiego do przejrzenia księgi kasowej i rachunkowej, a gdyby przybyć nie mogli, zlecić tę czynność druhom mającym się powołać przez prezesa. — Projekt sprawozdania Wydziału (sprawozd. d. sekretarz) przyjęto z uwagami i poprawkami, które w układzie sprawozdania mają być uwzględnione. — Uchwalono jako obowiązujące dla wszystkich towarzystw związkowych projektowane przez związkowe grono nauczycielskie a przerobione przez komisyą statutowo regulaminową następujące regulaminy: *a)* wskazówki zdrowotne (wnioskodawca d. Karol Zaleski — przejrzał prof. Dr. Odo Bujwid), *b)* regulamin pochodowy (uchwałę powziętą 29. kwietnia b. r. zreasumowano postanawiając,

że na czele pochodu ma kroczyć prezes, mając po lewej naczelnika, po prawej przybocznego), *c)* regulamin odznak służbowych, które ze względów praktycznych okazały się niezbędnemi, *d)* przepisy o pozdrawianiu. Natomiast odłożono uchwałę co do regulaminu sztandarowego, jako mniej koniecznego a nie dość należycie przygotowanego. — Uchwalono projekt zmian statutu związkowego (sprawozd. d. Dziędzielewicz) polecając wczesne rozesłanie odbitki delegatom. Nadeszłe pisma (sprawozd. sekr. : Sokół w Śniatynie i Trembowli o wyborze delegatów na II. Zjazd — przyjęto do wiadomości; Zarząd główny towarzystwa „Szkoły ludowej" udziela do bezpośredniego załatwienia prożbę 5-klas. szkoły w Zatorze o obdarzenie dwoma drążkami, ciążkami i laskami — uchwalono załatwić z uwagą na zakres działania Związku (§. 4. stat.) i postanowienia ustawowe o pokrywaniu potrzeb szkolnych; Sokół w Żółkwi o wyjątkowe zniżenie do połowy wkładki na rok bież. — uchwalono odłożyć aż do nadesłania sprawozdania za r. 1893; Sokół w Tarnopolu o wykluczeniu jednego członka — przyjęto do wiadomości zaznaczając, że podobne zawiadomienia powinny obok powodów wykluczenia zawierać także wzmiankę o jego prawomocności, a zarazem zaznaczono z naciskiem, że zawiadamianie towarzystw związkowych o wypadkach wykluczeń należyć powinno wyłącznie do Wydziału Związku, nie zaś do odnośnego Wydziału towarzystwa (jak to — niestety — jeden z nich uczynił donosząc wszystkim gniazdom o wykluczeniu nieprawomocnem), gdyż tylko w ten sposób uzyska się rękojmią całkiem bezstronnego i przedmiotowego oceniania każdego poszczególnego wypadku; Sokół w Tarnopolu w sprawie wydatków II. zlotu — uchwalono zwrócić uwagę, że Wydział Związku postanawiając ten zlot tak dla uświetnienia wystawy, jak dla powodzenia naszej wspólnej sprawy sokolej liczył na to i liczyć nie przestaje, że każde towarzystwo i każdy druh poczuje się do obowiązku jak najgorętszego poparcia usiłowań Wydziału Związku; sprawozdania Wydziałów w Jarosławiu, Lwowie, Przemyślu i Samborze z czynności za r. 1893, — przyjęto do wiadomości podnosząc z uznaniem gorliwe zabiegi około utrwalenia i rozszerzenia pojęć o zadaniu sokolstwa; d. Bałuciński z Łańcuta z wnioskiem na odłożenie zlotu na parę dni, — podobny wniosek d. prezesa z Nowego Sącza, załatwiono już odmownie na posiedzeniu z 18. lutego b. r. (p. Przew. gimn. Nr. 3. str. 27); w Kamionce strum. zawiązało się nowe gniazdo sokole d. 25. maja b. r., — przyjęto do wiadomości; d. Krobicki o odniesienie się do Wydziału towarzystwa ucestn. powstania z roku 1863, aby odłożył na inny dzień festyn z loteryą mający się odbyć w d. 30. czerwca (2-gim dniu zlotu), — uchwalono odmownie z uwagi na to, że czynione już dawniej i należycie motywowane uwagi nie zostały uwzględnione. — Przyjęto do wiadomości raport sekretarza, że załatwił odręcznie pisma: Sokoła w Nowym Targu i Przeworsku o ulgi w razie przystąpienia do Związku — żądaniem przedłożenia sprawozdań i zamknięć rachunkowych, Sokoła w Pleszewie w spr. kwestyonarza statystycznego, Sokoła w Gorlicach w spr. technicznej lustracyi przez naczelnika z Nowego Sącza, Sokoła w Tarnowie w spr. takiej samej tudzież w spr. strojów sokolich i oddziałów w Wojniczu i Słotwinie, Sokoła w Myślenicach w spr. strojów sokolich i rozkazów do ćwiczeń rzędowych, Sokoła w Samborze w spr. strojów i wycieczki do Czerniowiec, Sokoła w Krakowie, Nowym Sączu, Tarnopolu i Złoczowie w sprawie wkładek, Sokoła w Śniatynie w spr. tamtejszej muzyki mieszczańsko sokolej, Sokoła w Limanowej w spr. przyznanych ulg w razie przystąpienia do Związku, pp. Jakóba Saramy w Mielcu, Adama Witeka w Mościskach i Emila Gottwalda w Strussowie w sprawie wzorowego statutu i wskazówek dla założenia w powyższych miejscowościach nowych gniazd sokolich. — Postanowiono odbyć w d. 24. czerwca posiedzenie Wydziału w celu ostatecznego załatwienia niezbędnie potrzebnego wzorowego statutu dla towarzystw sokolich. — Na tem zakończono o godz. 3. *Dr. X. F.*

Treść: Związkowy sztandar. — Porządek II. Zlotu polskiego sokolstwa [illegible]zjazdu delegatów. — Regulamin pochodowy. — Regulamin odznak służbowych. — Przepisy o pozdrawianiu. — Przepisy zachowania się uczestników II. Zlotu polskiego sokolstwa. — Ułatwienia. — Sprawy towarzystw gimnastycznych [illegible]kich. — Inseraty.

Odpowiedzialny redaktor Antoni Durski. Nakładem Związku polskich gimnast. towarzystw sokolich.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.